

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/44/2017
Identifikačné číslo spisu: 1514216151
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1514216151.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: International Investment Development Holding a.s., Trenčianska 57, Bratislava, IČO: 35 875 551, právne zastúpeného slc partners s.r.o., advokátskou kanceláriou so sídlom na Hviezdoslavovom nám. 16, Bratislava, proti žalovanému: SPRINT - PRESS, spol. s r.o., Paulínyho 12, Bratislava, IČO: 31 330 690, zastúpenému advokátskou kanceláriou Čarnogurský ULC s.r.o., so sídlom Tvarožkova 5, Bratislava, IČO: 35 975 016, o zaplatenie 1.350.262,23 Eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. októbra 2016, č. k. 3CoZm/33/2016-664, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 31. októbra 2016, č. k. 3CoZm/33/2016-664 v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava V zo dňa 12. marca 2015, č. k. 3CbZm/526/2014-206, z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V, ako súd prvej inštancie, uznesením zo dňa 12.03.2015, č. k. 3CbZm/526/2014-206, odmietol námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu zo dňa 22.07.2014, č. k. 1Zm/376/2014-46, podané spoločnosťou Čarnogurský ULC s.r.o. podľa § 175 ods. 3 O. s. p., ako podané neoprávnenou osobou. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že z poverenia udeleného pre zamestnankyňu žalovaného vyplýva, že pani F. V. bola poverená na zastupovanie spoločnosti žalovaného, pričom poverenie bolo vystavené P. P. A., splnomocnencom spoločníka - prezidentom Medzinárodnej organizácie novinárov, ktorý je oprávnený konať v mene tejto organizácie na základe plnej moci zo dňa 26.09.2002. Súd prvej inštancie konštatoval, že ku dňu 26.09.2002 nebol Q. T.-S., podľa výpisu z obchodného registra prezidentom Medzinárodnej organizácie novinárov, jej prezidentom sa stal od 03.05.2014 a v rozhodnom čase bol jej prezidentom D. P. O.. Ďalej v odôvodnení súd prvej inštancie s poukazom na § 13 a § 133 ods. 1 Obchodného zákonníka uviedol, že menom právnickej osoby môže konať len jej štatutárny zástupca a nie jej spoločník, ktorý v predmetnom prípade splnomocňoval tretie osoby na konanie menom právnickej osoby. Okresný súd preto uzavrel, že

F. V. nebola oprávnená konať v mene žalovaného a nebola oprávnená platne udeliť plnú moc pre právneho zástupcu na zastupovanie v konaní. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie vyslovil názor, že žalovaný nie je v konaní riadne zastúpený.

2. Na odvolanie spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o., Tvarožkova 5, Bratislava, Krajský súd v Bratislave uznesením z 29.05.2015, č. k. 3CoZm/42/2015-270, uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so závermi okresného súdu a to z dôvodov uvedených v odôvodnení jeho rozhodnutia, ktoré z dôvodov hospodárnosti nepovažoval za potrebné opakovať.

3. Na základe žalovaným podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 15.03.2016, sp. zn. 2Obdo/50/2015, uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 29.05.2015, č. k. 3CoZm/42/2015-270, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia dovolací súd uviedol, že došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, pretože odvolací súd mu v rozpore s princípmi rovnosti účastníkov a kontradiktórnosti konania, nedoručil vyjadrenie žalobcu zo dňa 12.05.2015. Dovolací súd konštatoval, že v dôsledku tohto chybného postupu nemal žalovaný možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa, ak by to považoval za potrebné, k uvedenému podaniu žalobcu, keď sa o vyjadrení dozvedel až dodatočne a to z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu.

4. Po vrátení veci na odvolací súd, Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením zo dňa 31.10.2016, č. k. 3CoZm/33/2016-664, odvolanie spoločnosti Čarnogurský ULC s.r.o., Tvarožkova 5, Bratislava proti uzneseniu súdu prvej inštancie, odmietol. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v sume 5.640,39 Eur, do troch dní od právoplatnosti uznesenia k rukám jeho právneho zástupcu.

5. V napadnutom uznesení odvolací súd zdôraznil, že odvolanie zo dňa 08.04.2015 bolo podané v mene žalovaného spoločnosťou Čarnogurský ULC s.r.o., a to na základe plnej moci udelenej jej dňa 01.08.2014 F. V., na základe tej istej plnej moci, na základe ktorej táto spoločnosť podala námietky proti v konaní vydanému zmenkovému platobnému rozkazu, čo podľa odvolacieho súdu, potvrdil žalovaný aj vo svojom dovolaní. Žalovaný podľa krajského súdu v konaní deklaroval, že plná moc je platným právnym úkonom a že F. V. bola oprávnená udeliť právnomu zástupcovi plnú moc. Odvolací súd bol naďalej toho názoru, že námietky podané proti zmenkovému platnému rozkazu zo dňa 22.07.2014, č. k. 1Zm/376/2014-46, boli podané neoprávnenou osobou a to z dôvodov uvedených v odôvodnení uznesenia Okresného súdu Bratislava V z 12.03.2015, č. k. 3CbZm/526/2014-206, ako aj z dôvodov uvedených v uznesení Krajského súdu v Bratislave z 29.05.2015, č. k. 3CoZm/42/2015-270, ktoré vzhľadom na zásadu hospodárnosti nepovažoval krajský súd za potrebné opätovne uvádzať. Odvolací súd zdôraznil, že z textu poverenia udeleného pani F. V. dňa 15.06.2006 nepochybne vyplýva, že jej bolo udelené jediným spoločníkom spoločnosti žalovaného. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že spoločníci spoločnosti s ručením obmedzeným nemajú oprávnenie konať v mene spoločnosti. Splnomocnený zástupca by mohol v mene jediného spoločníka ustanoviť do funkcie nového konateľa spoločnosti žalovaného, avšak iba pri výkone funkcie valného zhromaždenia spoločnosti, pričom takáto skutočnosť, podľa odvolacieho súdu preukázaná nebola a nevyplýva ani z textu poverenia zo dňa 15.06.2006.

6. Proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný odôvodnené podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., keďže podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolateľ poukázal na stručný chronologický priebeh sporu, procesnú históriu a rozhodné skutkové okolnosti. Za porušenie práva na spravodlivý proces považuje dovolateľ postup, ktorým mu nebola doručená výzva súdu, podania žalobcu a rozhodnutia konajúcich súdov. Za vadu v konaní je podľa

dovolateľa potrebné považovať to, že súd prvej inštancie nevyzval stranu sporu, aby predložila plnomocenstvo na zastupovanie žalovaného, keďže právneho zástupcu žalovaného, považoval súd za neoprávnenú osobu. Za nesprávnu možno považovať výzvu súdu aj preto, že odkazovala na vyjadrenie žalobcu, ktoré ešte v čase výzvy súdu neexistovalo. Dovolateľ má za to, že ak opakovane odvolací súd považoval advokátsku kanceláriu Čarnogurský ULC za subjekt neoprávnený na podanie odvolania, nemal mu doručovať nič a mal písomnosti a rozhodnutia doručovať priamo a jedine žalovanému, čo sa však nestalo.

8. Žalovaný ďalej uviedol, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo aj tým, že súd ex offio neskúmal aktívnu legitímáciu strany sporu, keďže žalovaný poukazoval na dôvody vedúce k záveru o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v konaní. Aktívna legitímácia žalobcu mala byť založená vstupom do právneho vzťahu, ktorý mali medzi sebou kreirať dnes už zosnulý konateľ žalovaného - Ing. P. O. a M. V., a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 04.03.2014 uzavretej medzi M. V. a žalobcom. Žalovaný odborným posudkom preukázal, že žiadna pohľadávka M. V. voči D. P. O. nemohla existovať, keďže D. P. O. nič nepodpísal, čím nemohlo dôjsť ani k jej postúpeniu, pretože nikto nemôže previesť viac ako sám má. Vzhľadom na uvedené u žalobcu absentovala a absentuje aktívna legitímácia v konaní. Z uvedeného dôvodu je podľa žalovaného zmenkový platobný rozkaz nespôsobilý zakladať právne účinky, keďže vychádza z absolútne neplatných právnych úkonov a je v príkrom rozpore so zásadou, že z neprávania nemôže vzniknúť právo. Námietka aktívnej legitímácie žalobcu bola vznesená prostredníctvom vyjadrenia žalovaného v roku 2016, avšak podľa dovolateľa námietke odvolací súd nevenoval žiadnu pozornosť.

9. Za ďalšiu vadu konania považuje dovolateľ záver odvolacieho súdu ohľadom obvyklosti úkonov F. V., ktorej podľa názoru odvolacieho súdu oprávnenie udeliť v mene žalovaného plnú moc právneho zástupcovi, nevyplývalo zo špeciálneho zákonného splnomocnenia podľa § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka. K uvedenému záveru, dospel odvolací súd podľa žalovaného bez náležitého skúmania skutkového stavu, ako aj opomenutím rozhodných skutkových okolností. Dovolateľ zdôraznil, že išlo o jedinou osobu, jedinou zamestnankyňu žalovaného, ktorá vykonávala a mohla vykonávať úkony v mene žalovaného, a to v čase keď konateľ žalovaného zomrel. Za arbitrárny považuje dovolateľ záver odvolacieho súdu, že pani F. V. ako ekonómka, nebola oprávnená uzavrieť plnomocenstvo pre poskytovanie právnych služieb za situácie, kedy je potrebné urýchlené konanie s ohľadom na ochranu práv strany sporu, dotknutej vydaním zmenkového platobného rozkazu.

10. Napokon podľa dovolateľa, napadnuté uznesenie trpí vadou nepreskúmateľnosti, keďže žalovaný v podanom odvolaní vyvrátil nesprávne a nedostatočné zistenia súdu prvej inštancie, avšak odvolací súd k týmto skutočnostiam nezaujal žiadne stanovisko, keď nezákonne odmietol odvolanie žalovaného. Dovolateľ dodal, že pani F. V. bola ako zamestnankyňa žalovaného, poverená konaním v mene žalovaného prostredníctvom poverenia zo dňa 15.06.2006, udeleného P. P. A., splnomocnencom prezidenta Medzinárodnej organizácie novinárov, so sídlom v Prahe, ktorá je jediným spoločníkom žalovaného. Dovolateľ poukázal na to, že Q. Al-S. bol zvolený prezidentom Medzinárodnej organizácie novinárov na XII. Kongrese dňa 31.01.1995 a túto funkciu zastáva nepretržite do súčasnosti. Tvrdenie súdu prvej inštancie, že menovaný funkcionár v čase udelenia plnomocnenstva JUDr. P. A., nebol prezidentom, nie je správne.

11. Nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., vidí dovolateľ v tom, že odvolací súd v napadnutom uznesení považoval plnomocenstvo vystavené pani F. V., ako jedinou zamestnankyňou žalovaného, za neplatný právny úkon, keďže nebola oprávnená udeliť advokátskej kancelárii Čarnogurský ULC plnomocenstvo na zastupovanie v zmenkovom konaní. Nesprávnosť právneho posúdenia podľa dovolateľa spočíva v tom, že odvolací súd absolútne nebral do úvahy § 15 Obchodného zákonníka a nesprávne posúdil obvyklosť úkonov pani F. V. ako jedinej zamestnankyne žalovaného. Za právnu otázku považuje dovolateľ výkon právnych úkonov v mene obchodnej spoločnosti s jediným zamestnancom, ktorý právne úkony vykonáva v dôsledku smrti konateľa.

12. Dovolateľ s poukazom na § 175 ods. 3 O. s. p., § 13 ods. 1, § 15 ods. 1, § 125 a § 132

Obchodného zákonníka, ako aj § 31 a § 33 Občianskeho zákonníka zdôraznil, že za právnickú osobu nevykonáva právne úkony iba jej štatutárny orgán, ale aj iné osoby. Podľa dovolateľa nemožno opomenúť, že jediný spoločník v tomto prípade nekonal v mene žalovaného a neudelil plnomocenstvo, ale iba z právomoci danej zákonom rozhodol o určení osoby na zastupovanie spoločnosti. Napokon v danom prípade jediný spoločník žalovaného konal z pozície jediného spoločníka, de facto valného zhromaždenia. Dovolateľ dodal, že JUDr. P. A. bol riadne a platne splnomocnený na konanie v mene jediného spoločníka žalovaného, a teda bol oprávnený tiež splnomocniť tretie osoby na výkon právnych úkonov žalovaného samotného. F. V. bola dlhoročnou zamestnankyňou žalovaného ako ekonómka a po smrti Ing. P. O. bola na základe poverenia zo dňa 15.06.2016 poverená zastupovať žalovaného v právnych úkonoch týkajúcich sa žalovaného. Dovolateľ zdôraznil, že zákon neurčuje plnomocenstvo za dvojstranný právny úkon s tým, že poverenie v danom prípade spĺňa zákonom predpokladané náležitosti, je adresované individuálne určenej osobe s vymedzením predmetu a rozsahu oprávnenia konať. Z jeho znenia je zrejmé, že obsahom poverenia je zastupovanie, teda výkon právnych úkonov v mene spoločnosti, jediným spoločníkom, ktorej je Medzinárodná organizácia novinárov. F. V. od udelenia plnej moci vykonávala všetky právne úkony súvisiace s činnosťou žalovaného ako zástupkyňa obchodnej spoločnosti.

13. Dovolateľ uviedol, že na to, aby určitá osoba mohla konať podľa § 15 Obchodného zákonníka za podnikateľa zo zákona ako jeho zákonný zástupca, musí ísť o osobu, ktorá je určitou činnosťou poverená s tým, že ide o činnosť pri prevádzke obchodnej spoločnosti. Uvedené ustanovenie je podľa dovolateľa založené na obvyklosti právnych úkonov, ktorá nie je zákonom daná ani definovaná a je potrebné ju posudzovať vo vzťahu k skutkovému stavu individuálne, bez akejkoľvek snahy o právny formalizmus. Dovolateľ dodal, že následne vymenovaný nový konateľ žalovaného neskôr potvrdil, že plnomocenstvo uzavreté pani F. V. bolo a je platným, čím bola odstránená vada vytýkaná ešte súdom prvej inštancie. Dovolateľ má za to, že uzavretie plnomocenstva pre právneho zástupcu býva obvyklým úkonom v rámci činnosti obchodných spoločností. Uvedené je možné tvrdiť aj z titulu, že jediná zamestnankyňa žalovaného bola v zmysle poverenia zo dňa 15.06.2006, oprávnená v mene žalovaného konať. Preto záver odvolacieho súdu, považuje dovolateľ za nesprávny a arbitrárny, v rozpore so skutkovým stavom s poukazom na obsahovú stránku poverenia. Dovolateľ poukázal aj na skutočnosť, že ak právnická osoba potrebuje právnu pomoc, obvykle pristúpi k uzavretiu zmluvy o poskytovaní právnych služieb a plnomocenstva s právnym zástupcom. Uvedené priamo vyplýva z podstaty konania spočívajúceho v konaní s obozretnou a náležitou starostlivosťou, ktoré je konaním obvyklým.

14. Žalovaný preto žiada dovolací súd, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spolu s uznesením súdu prvej inštancie, zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie a zároveň rozhodol o náhrade trov dovolacieho konania.

15. Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

17. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

18. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie

rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

19. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

20. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

21. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená. Dovolanie je ďalej odôvodnené § 420 písm. f/ C. s. p., keďže dovolateľ má za to, že v konaní došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

22. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

23. Vzhľadom na obsah dovolania, sa dovolací súd v prvom rade zameril na dovolací dôvod vyvedený z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., kedy je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.06.2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p., zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.09.2017, sp. zn. 1Cdo/206/2016, bod 16).

24. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritorne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

25. Dovolací súd konštatuje, že žalovaný v podanom dovolaní, dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., vymedzil tou skutočnosťou, že nesprávne právne posúdenie, spočíva v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, kedy súdy nesprávne posudzovali otázku výkonu právnych úkonov v mene obchodnej spoločnosti s jediným zamestnancom, ktorý zamestnanec právne úkony vykonáva v dôsledku smrti konateľa.

26. Vo vzťahu k tejto právnej otázke dovolateľ uviedol, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil, keď sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že plnomocenstvo vystavené pani F. V., ako jedinou zamestnankyňou žalovaného je neplatný právny úkon, keďže nebola oprávnená udeliť advokátskej kancelárii Čarnogurský ULC plnomocenstvo na zastupovanie v zmenkovom konaní. Nesprávnosť

právneho posúdenia podľa dovolateľa spočíva v tom, že odvolací súd absolútne nevzal do úvahy § 15 Obchodného zákonníka a nesprávne posúdil obvyklosť úkonov pani F. V. ako jedinej zamestnankyne žalovaného.

27. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovaného je podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., procesne prípustné.

28. Dovolenie súd poukazuje na to, že zo skutkového stavu ustáleného súdmi nižšej inštancie okrem iného vyplýva, menom právnickej osoby môže konať len jej štatutárny zástupca a nie jej spoločník, ktorý v predmetnom prípade splnomocňoval tretie osoby na konanie menom právnickej osoby. So zreteľom na uvedené súdy s poukazom na § 13 ods. 1 Obchodného zákonníka uzavreli, že F. V. nebola oprávnená konať v mene žalovaného a nebola oprávnená platne udeliť plnú moc pre právneho zástupcu na zastupovanie v konaní. Preto súdy nižších inštancií, nepovažovali advokátsku kanceláriu Čarnogurský ULC, za oprávnený subjekt konať pred súdmi v mene žalovaného, z ktorého dôvodu tomuto právnenému zástupcovi žalovaného nedoručovali písomnosti a na jeho opravný prostriedok neprihliadali.

29. Podľa § 13 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je podnikateľ fyzická osoba, koná osobne alebo za neho koná zástupca. Právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca. Ustanovenia tohto zákona o jednotlivých obchodných spoločnostiach a o družstve určujú štatutárny orgán, ktorého konanie je konaním podnikateľa (§ 13 ods. 2).

30. Podľa § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, kto bol pri prevádzkovaní podniku poverený určitou činnosťou, je splnomocnený na všetky úkony, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza.

31. Ak má spoločnosť jediného spoločníka, vykonáva tento spoločník pôsobnosť valného zhromaždenia. Rozhodnutie jediného spoločníka urobené pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia musí mať písomnú formu a musí ho podpísať, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak ide o rozhodnutie podľa § 125 ods. 1 písm. e), f), i), j) a ods. 2, pravosť podpisu jediného spoločníka na tomto rozhodnutí musí byť úradne osvedčená (§ 132 ods. 1 Obchodného zákonníka).

32. Podľa § 133 ods. 1 Obchodného zákonníka, štatutárnym orgánom spoločnosti je jeden alebo viac konateľov. Ak je konateľov viac, je oprávnený konať v mene spoločnosti každý z nich samostatne, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

33. Valné zhromaždenie spoločníkov je najvyšším orgánom spoločnosti, do ktorého právomoci patrí aj vymenovanie, odvolanie a odmeňovanie konateľov, ako aj ďalšie otázky, ktoré do pôsobnosti valného zhromaždenia zveruje zákon, spoločenská zmluva alebo stanovky spoločnosti (§ 125 ods. 1 písm. f/ a k/ Obchodného zákonníka).

34. S poukazom na § 13 ods. 1 a § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka je zrejmé, že za právnickú osobu vykonáva právne úkony štatutárny orgán, ale aj iné osoby akými sú jej zamestnanci, osoby v inom obdobnom vzťahu k spoločnosti a podobne. Ak právnická osoba nevykonáva právne úkony priamo prostredníctvom štatutárneho orgánu, tak koná na základe zastúpenia zákonného alebo zmluvného. V prípade § 15 Obchodného zákonníka ide o zastúpenie zákonné s tým, že je zástupca poverený výkonom určitej činnosti pri prevádzke obchodnej spoločnosti. Ustanovenie § 15 Obchodného zákonníka výslovne nevyžaduje, aby bolo poverenie určitým spôsobom formalizované, môže mať formu písomnú alebo ústnu a je založené predovšetkým na obvyklosti právnych úkonov, ku ktorým pri prevádzke spoločnosti dochádza. Splnomocnenie sa týka všetkých osôb, ktoré boli pri prevádzkovaní podniku poverené určitou činnosťou, pričom obvyklosť právnych úkonov súvisiacich s prevádzkou podniku, sa posudzuje objektívne a za každej situácie osobitne.

35. V prejednávanej spore jediný spoločník žalovaného poveril ekonómku spoločnosti ako jej zamestnankyňu, aby v čase kedy konateľ žalovaného zomrel, vykonávala právne úkony v mene žalovaného. Je preto na mieste konštatovať, že splnomocnená zamestnankyňa obchodnej spoločnosti,

vystupovala pri právnych úkonoch obchodnej spoločnosti ako jej zástupkyňa v zmysle hypotézy vyslovenej ustanovením § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka. Za takejto situácie je potrebné podrobiť skúmaniu, či sporné uzavretie zmluvy o poskytovaní právnych služieb, bolo obvyklou činnosťou spojenou s prevádzkou obchodnej spoločnosti. Keďže splnomocnenie zamestnankyne nebolo v žiadnom smere ohraničené, je možné objektívne uzavrieť, že išlo o splnomocnenie generálne s dôrazom na skutočnosť, že uzavretie plnomocenstva, resp. zmluvy o poskytovaní právnych služieb, patrí medzi úkony obvyklé v rámci činnosti obchodných spoločností. Osobitosť uzavretia plnomocenstva umocňuje situácia, v akej sa žalovaná ocitla na základe doručenia zmenkového platobného rozkazu na sumu viac ako 1.300.000,- Eur, kedy obchodná spoločnosť využila svoje zákonom garantované právo na podanie kvalifikovaného opravného prostriedku, prostredníctvom advokátskej kancelárie a súčasne v situácii, keď konateľ obchodnej spoločnosti zomrel a nebol vymenovaný nový konateľ. Ak za takéhoto právneho stavu, dospeli súdy nižších inštancií k záveru, že zamestnankyňa žalovanej obchodnej spoločnosti, nebola oprávnená na udelenie plnomocenstva advokátskej kancelárii, keďže takéto splnomocnenie môže uzavrieť jedine štatutárny orgán, tak súdy dospeli k nesprávnemu právnemu záveru, pretože opomenuli § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktoré ustanovenie oprávňuje konat' za spoločnosť aj iným subjektom, akým je štatutárny orgán. Na konanie za spoločnosť prostredníctvom jej zamestnankyne v zmysle udelenej plnej moci zo strany jediného spoločníka žalovanej obchodnej spoločnosti, boli splnené ako objektívne, tak aj osobité podmienky obvyklosti vykonaného právneho úkonu. Ak by aj nastal rozpor pri posúdení obvyklosti či osobitosti sporeného právneho úkonu, nemožno nechať bez povšimnutia dodatočné schválenie takéhoto právneho úkonu novým konateľom žalovanej obchodnej spoločnosti, resp. štatutárom. Dovolací súd zároveň dodáva, že prílišný formalizmus vyplývajúci z bežného zákonodarstva, môže viesť k rozhodnutiam, ktoré budú v zjavnom rozpore s účelom a zmyslom príslušnej právnej úpravy a v konečnom dôsledku môžu v súdnych konaniach spôsobiť porušenie práva na spravodlivý proces (III. ÚS 502/2011). Právny záver súdov nižších inštancií, že splnomocnená zástupkyňa nemohla z titulu svojej pracovnej pozície platne uzavrieť zmluvu o právnom zastúpení s advokátskou kanceláriou, nielen z dôvodu, že nekonala ako štatutárny orgán spoločnosti ako aj z dôvodu, že „udeľovanie plných mocí na zastupovanie v súdnych konaniach nepatrí medzi úkony, ku ktorým pri výkone činnosti ekonómky obvykle dochádza“, sa preto javí byť v zmysle vyššie uvedených skutočností neúplný, nesprávny a arbitrárny.

36. S poukazom na vyslovené právne závery, dovolací súd konštatuje, že dovolateľ opodstatnene vytýkal odvolaciemu súdu nesprávne právne posúdenie veci, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu, záviselo od vyriešenia právnej otázky výkonu právnych úkonov v mene obchodnej spoločnosti s jediným zamestnancom, ktorý zamestnanec právne úkony vykonáva v dôsledku smrti konateľa. Týmto, dovolací súd vzhladol dovolanie dovolateľa odôvodnené podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., za dôvodné.

37. Nakoľko na konanie za spoločnosť prostredníctvom jej zamestnankyne v zmysle udelenej plnej moci zo strany jediného spoločníka žalovanej obchodnej spoločnosti, boli splnené ako objektívne, tak aj osobité podmienky v zmysle § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, došlo k platnému uzavretiu zmluvy o poskytovaní právnych služieb s advokátskou kanceláriou. V takomto prípade, sú dôvodné aj ostatné dovolacie námietky žalovaného podľa § 420 písm. f/ C. s. p. v zmysle ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

38. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a marnosť možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

39. V prejednávacom spore je nesporné, že súdy nižších inštancií v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia otázky výkonu právnych úkonov v mene žalovaného prostredníctvom jeho zamestnankyne, nepovažoval takúto zástupkyňu za oprávnenú konať v mene obchodnej spoločnosti. V dôsledku tejto nesprávnosti, súdy nepovažovali ani plnú moc udelenú advokátskej kancelárii za platne udelenú a žalovanému nedoručovali žiadne písomnosti, podania žalobcu ani rozhodnutia. V priebehu konania preto súdy procesne postupovali takým spôsobom, že znemožnili žalovanému realizáciu jeho práv, čím došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dodáva, že na námietku nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia v časti nedostatočného, resp. nepresného odôvodnenia ohľadom poverenia zo dňa 15.06.2006, udeleného P. P. Komáromom, splnomocnencom prezidenta Medzinárodnej organizácie novinárov neprihliadal, pretože v zmysle vyššie uvedených záverov, poverenie udelené v zmysle § 15 ods. 1 Obchodného zákonníka, nemusí mať písomnú formu, z ktorého dôvodu je preskúmavanie tejto písomnosti, nadbytočné.

40. K porušeniu práva na spravodlivý proces došlo napokon aj tým, že súdy nižších inštancií sa nezaoberali námietkou aktívnej legitímácie žalobcu, ktorú vzniesol žalovaný v podaní zo dňa 12.05.2016, doručeným krajskému súdu osobne dňa 13.05.2016 (č. l. 536, 540). Žalovaný v konaní dokladal odborný posudok preukazujúci skutočnosť, že žiadna pohľadávka M. V. voči D.. P. O. nemohla existovať, keďže D.. P. O. nič nepodpísal, čím nemohlo dôjsť ani k postúpeniu pohľadávky. Vzhľadom na uvedené, podľa žalovaného nie je žalobca aktívne legitimovaný v tomto konaní. Dovolací súd poznamenáva, že na absolútnu neplatnosť všeobecné súdy prihliadajú ex offo, a to v každom štádiu konania, avšak z obsahu spisu nevyplýva, že by sa predmetnou námietkou aktívnej legitímácie súdy vysporiadali.

41. Najvyšší súd Slovenskej republiky, vzhľadom na dôvodnosť dovolania, napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil podľa § 449 ods. 1 C. s. p. Pretože dôvody, pre ktoré bolo zrušené rozhodnutie odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozhodnutie súdu prvej inštancie a nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením odvolacieho súdu, najvyšší súd zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 C. s. p.) a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava V, ako súdu prvej inštancie, na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

42. Súd prvej inštancie a odvolací súd, sú právnym názorom dovolacieho súdu viazaní (§ 455 C. s. p.).

43. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

44. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.